

ולהרים ערימות של יהלומים מקרקעית הים...

אילן דסיר, יועץ המכר

לקבוצת המשקיעים הבלגית, גם בחברה זו רשום גרשון בן־טובים כמנהלה.

רישיונות מפוברקים

הקמת החברה החדשה על־ידי המשקיעים הבלגיים בדרום־אפריקה באה לאפשר להם ליהנות מכל הזכויות שמקבלים המקומיים. ה־SEA RESOURCES קיבלה אישורים לעיסקת סוק בכריית יהלומים בחלק מהשטח שבו היא לחברה הדרום־אפריקאית מארין־וסט הויכיוף לכריית יהלומים. כדי שהצוללנים יוכלו לעבוד, היא צורך בקבלת רישיונות־עבודה. בארץ אין נותנים רישיונות מיוחדים לצלילה מסוג זה. כל מי שיש ברשותו רישיון לעסוק בצלילה ספורטיבית, יכול לעסוק גם בסוג כזה של עבודה.

עבור החברה. שם החברה היה CARN — חברת הנדסה תחומית. כשבן־טובים חתום כמנהלה. בדיעבד התברר ששם החברה הוא CRANA TRADING LTD, וזו חברה הרשומה בכרייטניה, ואיתה חתם הצוות נרכשה על־ידי הבלגים היא שימשה כאוניית־אספקה בים הצפוני. היא כלל לא התאימה לתפקידה החדש.

עד רצמבר הגיע כל הצוות למרות שנאמר לאנשים שיעסקו בצלילה בלבד, הם הועסקו בתחילה בעבודות סיפון פשוטות. כבר בשלב זה התחילו ניצני ההתמרמרות בקרב הצוללנים. למרות שהובטח להם שתקופת השייה על החוף תהיה קצרה, התקופה התארכה ליותר משלושה חודשים. כל אותו זמן עסק אמיר בתיכנון ובהרכבת ציוד־הצלילה. גרשון בן־טובים ביקש מאמיר שיכין לוגו לנייר־מכתבים וכרטיס־ביקור

מפקח־צלילה בן־יוסף, יזלזלו בבטיחות אנשי־הצוות!

סער וה"כלוב", שבו שהו הצוללנים, טולטל, ונשקפה להם סכנה. למרות זאת לא תוקן דבר גם בהמשך.

בתחילת פברואר יצאה נז'הוה 2 לשטח כריית־היהלומים ליד פורט־נולת'. הצוללנים הגיעו מבלי שידעו להפעיל היטב את כל המערכות, ומבלי שיהיו בטוחים באמצעי־הבטיחות הקיימים.

כבר בשבוע הראשון לעבודה, התחילו הצוות להתפורר. העבודה היתה רצופה בבעיות טכניות. לרר ובן־טובים היו מצוידים במפות של אוזורי־היהלומים, אולם הבנתם בנושא היתה מזערית.

"התפקיד שלי תם ברגע שכל הציוד על האוניה הותקן. מפות הכרייה היו של מארין־וסט. ולא אנחנו הכנו אותם," אומר יונה לרר.

"התפיסה שלהם היתה פשטנית ולא־מיקצועית. הם ניסו לשאוב כמויות אדירות של חול וחצץ, כדי לדלות מהם יהלומים," אומר אמיר.

יוסי עין־דור
(המשך בעמוד 41)

קורס־הצלילה הסתיים בסוף ינואר. בתחילת פברואר יצאה נז'הוה לים. עוד לפני יציאתה התגלו סיכסוכים קשים בין גרשון בן־טובים לאמיר, על רקע טיב הציוד שהובא לאוניה. לריכרי אמיר, תאילחץ לא היו ראויים לשירמוש, אף שחיי הצוללנים היוצאים מצלילה תלויים בהם. גרשון לא נתן את דעתו לדרישות שרשש אמיר כמפקח־צלילה.

קשה לעזוב

בניסוי־כלים שנערך במיפרץ קייפטאון, לפני היציאה להפלגה, ושבו ניסו לברוק כיצר עובדות מערכת־הצלילה ומערכת־השאובה של החצץ שבו מצויים היהלומים, התגלו תקלות רבות, ודבר לא נעשה לתיקונן לפני ההפלגה.

בזמן ניסוי הכלים, כשהצוללנים ירדו למים, עגנה האוניה בעוגן וחצי, למרות שהיתה חייבת לעגון בשלושה עוגנים. תנאי הצלילה היו קשים, הם

גרשון בן־טובים (מימין) והקפטן, הוא מכר את כרטיס־הפטיטהו.

מאיר בן־טובים על ה"נז'הוה", לא יודע מה זה נז'הוהו.

לא כך המצב בדרום־אפריקה. משום־כך נאמר לצוות על־ידי גרשון שירשמו בטפסים, שהובאו להם, שיש להם ניסיון עשיר בסוג כזה של עבודה, ושאינו להם תעודה משום שבארץ אין זקוקים לה. על סמך הפרטים הללו קיבלו כולם אישורים זמניים לצלילה. עוד בארץ, כשהצוללנים שאלו לגבי רישיונות־הצלילה, נאמר להם שלא תהיה כל בעיה, משום שיש להם קשרים, והעניין יסודר בלי בעיות. כשי תמו מועדי־האישורים נאמר לצוללנים שהם יצטרכו לעבור מיבחנים בכתב, כדי לקבל תעודות־צלילה. אף לא אחד מהצוות ניגש למיבחנים הללו, ומשום כך נפסלו רישיונות־הצלילה שלהם.

ב־10 בינואר 1988 התחיל קורס הצלילה שנערך על־ידי אמיר לצוות. ימים אחדים לפני תחילת הקורס נחתמו החוזים עם הצוללנים בנוכחות יונה לרר, מאיר וגרשון בן־טובים. "אני לא יודע מה זה נז'הוה, לא התעסקתי עם זה, ואני לא יודע על מה אתה מדבר," אומר מאיר בן־טובים. "אני לא יודע מה בדיוק אחי עושה שם, אבל כמו שלא תספר מה עושה אחיך, כך לא אספר מה עושה אחי. אני חוזר שוב: אני לא יודע מכלום. עסקי אינם מעניינך, ולא ענייניו של הציבור." אולם בן־טובים צולם על סיפון האוניה החווה אמיר היה להיות לשנה, למרות שבארץ דובר על חוזה לחצי שנה בלבד. למי שסירב לחתום נאמר שאם לא יחתום, הוא יכול לקחת את חפציו ולחזור ארצה. מרבית הצוללנים חתמו. בחוזה גם נכתב שהשכר החודשי הוא 1300 דולר כשהאוניה בים, 900 דולר כשהאוניה בנמל. הבונוסים, שהיו אמורים להשתלם אם ימצאו יהלומים, לא הוזכרו כלל בחוזה.

המיתקן להורדת כלוב־הצלילה, עגנו על עוגן וחציו.

אנשי־הצוות באחד מתא־הלהיץ, תא־הלהיץ הכחול לא היה תקין.